

Dosarul nr. 2r-348/21

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud.: D. Bosîi)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud.: G. Vavrin, I. Dănăilă, T. Berdilă)

DECIZIE

16 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Furs Oxana,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Furs Oxana împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Cahul” cu privire la anularea ordinului privind aplicarea sancțiunii disciplinare, ordinului cu privire la eliberarea din funcție, încasarea salariului pentru perioada de absență forțată de la muncă și altor plăți salariale,

împotriva încheierii din 05 aprilie 2021 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost restituit apelul declarat de Furs Oxana ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 13 decembrie 2018 Furs Oxana a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Apă-Canal Cahul”, solicitând anularea ordinului nr. 157 din 19 septembrie 2018 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare.

La 18 ianuarie 2019 Furs Oxana a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Apă-Canal Cahul”, solicitând anularea ordinului nr. 7 din 11 ianuarie 2019 cu privire la eliberarea din funcție.

La 11 februarie 2019 Oxana Furs depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Apă-Canal Cahul”, solicitând încasarea salariului pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă și altor plăți salariale.

Prin încheierile din 06 noiembrie 2019 și 06 februarie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, cauzele civile au fost conexe într-o singură procedură.

Prin hotărârea din 14 septembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Furs Oxana împotriva SA „Apă-Canal Cahul” cu privire la anularea ordinului privind aplicarea sancțiunii disciplinare, ordinului privind eliberarea din funcție, încasarea salariului pentru perioada de absență forțată de la muncă și altor plăți salariale.

La 10 decembrie 2020 Furs Oxana a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 14 septembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 05 aprilie 2021 a Curții de Apel Cahul, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, a fost restituit apelul declarat de Furs Oxana ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

La 19 aprilie 2021 Furs Oxana a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului și casarea încheierii din 05 aprilie 2021 a Curții de Apel Cahul.

În motivarea recursului Furs Oxana a indicat că instanța de apel neîntemeiat i-a restituit apelul ca fiind depus în afara termenului legal, fără a ține cont de faptul că la 16 septembrie 2020 s-a adresat cu cerere Judecătoriei Cahul, sediul Central, prin care a solicitat traducerea în limba rusă a hotărârii din 14 septembrie 2020, ulterior la 08 decembrie 2020 a recepționat traducerea hotărârii primei instanțe, iar la 10 decembrie 2020 a depus cererea de apel.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că încheierea din 05 aprilie 2021 a Curții de Apel Cahul a fost expediată în adresa Oxanei Furs la 06 aprilie 2021 (f.d. 237, vol. I), recepționată de către ultima la 15 aprilie 2021, fapt ce rezultă din avizul poștal de recepție nr. DS8000677350AS (f.d. 238, vol. I).

Astfel, recursul declarat la 19 aprilie 2021 este în termen.

La 07 mai 2021 în adresa SA „Apă-Canal Cahul” a fost expediată copia recursului declarat de Furs Oxana, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d.1,3, vol. II), însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de **30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii**, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Din norma dată de drept rezultă că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 14 septembrie 2020 Judecătoria Cahul, sediul Central a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Furs Oxana.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 10 decembrie 2020, Furs Oxana a depus cerere de apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 14 septembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii, fără însă a solicita repunerea apelului în termen.

Ca urmare, prin încheierea din 05 aprilie 2021, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Curtea de Apel Cahul a restituit apelul declarat de Furs Oxana ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

Verificând legalitatea încheierii instanței de apel, în raport cu circumstanțele cauzei, motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de Furs Oxana în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, deoarece cererea de apel a fost depusă peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, iar apelanta nu a solicitat repunerea cererii de apel în termen în conformitate cu art. 116 din Codul de procedură civilă.

Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii a Judecătoriei Cahul, sediul Central a fost pronunțat la 14 septembrie 2020, iar cererea de apel a fost depusă de către Oxana Furs abia la 10 decembrie 2020, peste aproximativ 3 luni de zile, termenul-limită de declarare a apelului expirând la *14 octombrie 2020 inclusiv*.

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. ***La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.*** Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prin cerere invocă această solicitare. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

La caz se constată că deși apelul a fost depus de Oxana Furs peste termenul legal de atac, totuși apelanta nu a solicitat repunerea în termen a apelului, printr-o cerere formulată în condițiile art. 116 din CPC, cu indicarea motivelor și prezentarea probelor întru confirmarea imposibilității depunerii apelului în termenul legal.

Or, repunerea în termenul de atac se face de către instanța de judecată doar în cazurile și în ordinea strict reglementată de art. 116 din CPC, care cert, expres și imperativ stipulează că repunerea în termen a actului de procedură poate fi efectuată doar *la cererea persoanei care o solicită și cu anexarea probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.*

Prin urmare, Oxana Furs, contestând hotărârea primei instanțe peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului, trebuia să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță prin depunerea unei cereri de repunere în termen a apelului, cu anexarea probelor justificative care să confirme imposibilitatea depunerii cererii de apel în termenul de atac prevăzut de lege, or, instanța de apel nu era în drept din oficiu să dispună acest fapt, fără ca apelanta să înainteze personal această solicitare.

La acest capitol se rețin prevederile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care reglementează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Nu poate fi reținut argumentul invocat de Oxana Furs în cererea de recurs precum că instanța de apel neîntemeiat i-a restituit apelul ca fiind depus în afara termenului legal, fără a ține cont de faptul că la 16 septembrie 2020 s-a adresat cu cerere Judecătorei Cahul, sediul Central, prin care a solicitat traducerea în limba rusă a hotărârii din 14 septembrie 2020, ulterior la 08 decembrie 2020 a recepționat traducerea hotărârii primei instanțe, iar la 10 decembrie 2020 a depus cererea de apel.

Or, termenul de 30 de zile pentru efectuarea actului de procedură prevăzut la art. 362 din CPC, curge nu de la data recepționării (comunicării) actului judecătoresc sau încetării circumstanțelor care au dus la omiterea termenului de procedură, dar *de la data pronunțării dispozitivului hotărârii*, indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

Prin urmare, Oxana Furs urma să-și valorifice dreptul de atac împotriva hotărârii primei instanțe începând cu 15 septembrie 2020 până la 14 octombrie 2020 inclusiv.

Totodată, în conformitate cu art. 365 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, elementele cererii de apel prevăzute la alin. (1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

Mai mult ca atât, în scopul de a nu omite termenul legal de atac a actului judecătoresc, Oxana Furs, în conformitate cu art. 365 alin. (1¹) CPC, putea să depună o cerere de apel prealabilă, cu prezentarea ulterioară a apelului desfășurat, drept pe care recurenta nu l-a realizat.

Date fiind cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră drept legală și întemeiată încheierea din 05 aprilie 2021 a Curții de Apel Cahul.

Se reține că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Colegiul notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Furs Oxana.

Se menține încheierea din 05 aprilie 2021 a Curții de Apel Cahul, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Furs Oxana împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Cahul” cu privire la anularea ordinului privind aplicarea sancțiunii disciplinare, ordinului cu privire la eliberarea din funcție, încasarea salariului pentru perioada de absență forțată de la muncă și altor plăți salariale.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic